

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

g ulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.**ARADI KÖZLÖNY****POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.**

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Égész évre ... .. 360 Lei.

Fél évre ... .. 180 Lei.

Negyed évre ... .. 90 Lei.

Havonta ... .. 30 Lei.

Hirdetések díjszabás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A lakáskataszter.

A fényes palotákban, az egyszerű polgárlakásokban és a külvárosi nyomortanyákon egyaránt hatalmas ivéket töltenek ki az em berek: mindenkinek felelni kell: mikor jött Aradra, van-e lakhatási engedélye, illetőségi bizonyítványa, hány szobában lakik családjával. A kérdések még ezzel nem merülnek ki, de a feleletek annál inkább, sokszor megáll a rubrikákat kitöltő toll a kézben, mert a legjobb akarattal sem lehet felelni minden kérdésre.

A lakáshivatal úgy akar segíteni a már-már elviselhetetlen lakáshiányon, hogy pedáns precizitással meg akarja állapítani pontosan mennyi lakás van a városban és ezeket a lakásokat hányan lakják. Azt is meg akarja állapítani, hogy kiknek van szabályszerű lakhatási engedélyük, kik rendelkeznek a szükséges illetőségi bizonyítvánnyal és kiknek van birtokában a letelepedési engedély. Amikor mindezt megtudja, akkor megindulhat a megtorló eljárás, vagy ha jobban tetszik hivatalos út és aki kis családjával indokolatlanul nagy lakást foglal

el, attól a fölöslegesnek tartott szobákat elveszik, aki pedig letelepedési engedély nélkül lakik Aradon, az ellen megindul az eljárás, hogyan és miképpen iuthatott lakáshoz.

A lakáskataszteri ivékekkel kapcsolatban sok visszaes dologra kell rámutatnunk. Az első és legfontosabb sérelem az, amely a háztulajdonost teszi felelőssé a lakó által beirt minden adatért. Ez ilyen formán egyenesen lehetetlenség, a háztulajdonosnak nem áll módjában ellenőrizni lakója családi viszonyait, nem szerezhet közvetlen meggyőződést arról, hogy lakója mikor jött Aradra, van-e lakhatási engedélye és illetőségi bizonyítványa. Jóhiszeműen el kell fogadnia mindent és természetesen a felelősséget áthárítani lakójára. Az aradi Háztulajdonosok Szövetsége igen helyesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felelősséget nem vállalja és azt a tanácsot adja tagjainak, hogy minden általuk aláírandó ivre írják rá, hogy a felelősség a lakót terheli.

A másik sérelem, amely ugya lakót, mint a háztulajdonost egyformán érinti: azokat a lakáska-

taszteri ivéket, amelyek csak magyarral vannak kiállítva, egyes rendőrkerületekben minden indoklás nélkül visszautasítják. A kérdőívek románul és magyarul vannak megszerkesztve, természetesen következménye ennek az, hogy mindenki a tetszés szerinti nyelven felel a kérdésekre. A kisebbségek a hatóságok előtt saját anyanyelvükön értekezhetnek, Aradnak a lakossága túlnyomószámában magyar anyanyelvű és most az a kérdés: miért szerkesztették meg a kérdéseket magyarul és románul, ha azokra magyarul nem lehet felelni. Azt nem lehet kívánni, hogy minden románul nem tudó magyar lakó vagy háztulajdonos ivével ügyvédhez szaladjon és súlyos anyagi áldozatokat hozzon, hogy eleget tihessen a rendeletnek. Hangsúlyozzuk, hogy ilyen anomália csak egyes rendőrkerületekben fordult elő, remélhetőleg ezek is rövidesen megszűnnek.

A lakosság széles körében megnyilvánult az az óhaj, hogy az ivék benyújtására kitűzött határidőt okvetlen ki kell tolni. Január 13. a végső terminus, ez alatt az idő alatt nem készülhet el min-

denki az ivével. A lakáshivatal eddig még nem tett semmit, hogy a lakosság óhaján segítsen, pedig ezen segíteni kell, mert önhibáján kívül senkit sem lehet pénzbürtéssel sújtani. Indokoltá tenné a terminus kitolását már az a tény is, hogy a lakosságnak a közbejött négynapos ünnep alatt nem állott módjában gondoskodni ivékéről, sok háztulajdonos görög keleti vallású és az csak természetesen, hogy ezen a nagy ünnepen nem foglalkoztak ilyen ügyekkel. Sok hirdetett üzletben pedig még nem is kezdték meg az ivék árulását, csak pár nappal azelőtt. Az egész intézkedésen valami elhamarkodottság és bizonytalanság látszik, ilyen nagyfontosságú kérdés komoly megfontolást igényel.

A várható visszaélésekről nem óhajunk írni, de mindenki elgondolhatja, hogy sok olyan adat is kerül a lakáshivatal elé, amelynek a valódiságáról még a legszorgosabb hatósági nyomozás sem szerezhet meggyőződést. A lakásproblémának más a megoldása, de ha már a kényszerű helyzet ilyen megoldást diktált, akkor azt legalább észszerűen és megfontoltan kell véghezvinni.

A szegény királyi hercegek

(Hol élnek, hogyan élnek és miből élnek. — Majdnem valamennyien anyagi zavarokkal küzdenek).

A forradalom óta a Habsburg-család legtöbb tagja eltűnt a nyilvánosság szeme elől. Róluk, akik a monarchia élén állottak, alig hallani valamit.

Egy bécsi szerkesztő és kiváló író, Oppenheimer Frigyes, állapította meg életmódjukról, tartózkodási helyükről, anyagi viszonyaikról az alábbiakat:

Az elhunyt exkirály testvére, Miksa királyi herceg, feleségével és négyesztendő fiacskájával Bajorországban él és a Starhemberg-i partján villát épített magának. Miksa királyi hercegnek van egy kevés pénze, mert 4 millió osztrák koronányi vagyonát még 1918-ban átváltotta meglehetősen jó árfolyamon. Ugyanakkor kapta meg a Lajos Viktor királyi herceg után reámaradt öröksézt, 250.000 svájci frankot.

Mária Jozefa királyi hercegnő, Károly exkirály anyja, Pallavicini Crescenzia örgrófné kíséretében Geisligsteigben lakik München mellett, ahol villát bérel. Ő reá is maradt Lajos Viktor királyi herceg után 250.000 svájci frank.

Mária Terézia, Ferencz Ferdi-

nánd atyjának Károly Dajosnak harmadik felesége, ki immár 67 esztendő, pillanatnyilag Zítával osztja meg a száműzetés kenyerét. Az agg királyi hercegnő egészen vagyontalan. Két leánya atyjuk után reájuk maradt bécsi házuknak (Favoritenstrasse 71.) jövedelmét ugyan teljesen átengedik neki, de azt nagyon is jól tudjuk, hogy a bécsi házak bevétel helyett csak kiadásokat okoznak tulajdonosainak. A házat a francia kereskedelmi attaché és a „Franco Román Légihajózási Társaság” bérlik. A királyi hercegnő csak egy szalont s két nagyon is szerény kis szobát tarthatott meg a maga számára. Ezenfelül szükség esetén még a szalont is a franciák rendelkezésére kell bocsátania, a kik ugyan bizonyára oly keveset alkalmatlanok, amint csak lehetséges, de mégis korlátozzák a királyi hercegnőnek szabadságát amugy is igen szűkös lakásában. Neki és leányának, Mária Anunzia tának életmódja még polgárinak sem nevezhető. A legfontosabb szükségleteiket, a legegyszerűbb ruhákat se bírják beszerezni. A család összes tagjai közül az ő soruk a legszomorubb.

Ferencz Szalvátor, Ferencz József veje, feleségével Mária Valériával és nyolc gyermekével, birtokán él Wallseeben, Ausztriában. Jövedelme birtokának hozadéka. A birtok kezeléséből a család minden egyes tagja kiveszi a részét. A család anyagiilag elég jól áll, mert Ferencz Szalvátor még 1919-ben kötött egy erdőkitermelési szerződést svájci frank-alapon és ez a szerződés a mai kurzusviszonyok mellett igen kedvező. Jogilag azonban ők már nem tartoznak a Habsburg-házhoz, mert a házhoz való tartozásukról és minden trónigényükről lemondottak.

Ferdinánd toscanai nagyherceg hetvenesztendő felesége négy leányával, Annával, Margittal, Germanával és Agnessel Salzburgban él. Ékszerüket és butorikat adogatják el. Ők is lemondottak a Habsburgokhoz való tartozásról. A legöregebb fiu, József Ferdinánd, ki mint aviatikus ismeretes, egy magaépítette vadászházikóban lakik Langenreithben, Salzburg mellett. Mindjárt az összeomlás után feleségül vette Kaltenbrunner Rózát, egy salzburgi kereskedő leányát. A jelenlegi királyi her-

cegnő első férje egy osztrák katonatiszt volt. József Ferdinánd viszonyai is igen szűkösek, mert ennek az ágnak egyetlen birtokát Schlackenwoerthöt a csehek elkobozták. A család második fia, Péter Ferdinánd nem mondott le és feleségével, négy gyermekével Luzernben tartózkodik. Ékszerük eladásából élnek. Salzburgi Hubertus-villáját elkobozták. A harmadik fiu Heinrich Ferdinánd már nem egészen ismeretlen festő. Környvillusztrációkat készít. Keresetéből Salzburg mellett egy kis házacsát épített magának, melyet azonban csak egészen polgárian rendezhetett be.

Lipót Salvator, felesége Blanca és nyolc leányuk Barcelonában, Spanyolországban éledegének nagyon szegényesen. Állandóan adják el ékszerüket. Egyik fiuk, Rainer Salvator Bécsben lakik és autómegmotorkerékpárkereskedéssel foglalkozik. A kisebbik fiu, ifjabb Lipót Salvator nem követte bátyja példáját és nem mondott le. A sorsa igazán tragikusnak mondható. Még 1919-ben feleségül vett egy Nikolits nevű zágrábi leányt. A fiatal pár azonban nem sokáig élvezhette a

A szokoltartozások.

(Erdélyi kereskedők a bécsi konferencián).

Január 8-án az illetékes miniszterium és az erdélyi kereskedők kiküldöttjei Bécsbe indulnak, hogy a Csehszlovákiában fennálló tartozások mikénti kiegyenlítésének módjait tárgyaljanak s ha lehet, egységet kössenek. Ugyanis egy-két évvel ezelőtt, mikor az erdélyi kereskedők vásároltak cseh szlovák iparcikkekkel és a szokol árfolyama 1.50 leu volt, kereskedőink abban a neményben, hogy a paritás mielőbb bekövetkezik, a fizetések teljesítésekor moratóriumot kértek és kaptak. — Közben azonban a szokol egyre emelkedett, holott a kereskedők az eladási árat 1:1.50 arányban kalkulálták. Ma, mikor már a fizetés iránt szorongatják őket, a kurzus 4.50. Az erdélyi kereskedők kiküldöttjei: **Balázs Gyula**, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara titkára, **Bratter Vilmos**, a marosvásárhelyi kamara elnöke és **Solomon Ignác** kolozsvári kereskedő.

— **A helzingforsi egyetemi könyvtár pusztulása.** Helzingforsból jelentik, hogy az egyetemi könyvtárban tűz ütött ki, amely több ezer értékes könyvet pusztított el. A könyvekben, különösen pedig a negyven éven át gyűjtött különnyomatokban okozott kár pótolhatatlan. A tűz alkalmával a könyvtár hatvanéves szolgálója halálosan megsérült.

mézeshetét, a jugoszláv hatóságok nem tűrhették az S. H. S. királyság területén egy osztrák főherceget. Lipót Salvator Ausztriába utazott. De hazájában sem maradhatott, mert mivel nem mondott le, nem kapott tartózkodási engedélyt. Külföldre nem mehetett, mert nem volt elég pénzüke. Így most állandóan kóvályognak Ausztria és Jugoszlávia között. Pillanatnyilag senki sem tudja, hol tartózkodnak. Sorsukat még szomorubbá teszi, hogy a fiatal asszony anyai örömök elé néz.

Károly István, aki annak idején a haditengerészethez tartozott, két fiával, Károly Albrechtel és Leó Károlyal a birtokukon élnek a lengyelországi Saybuschban. Károly István legkisebb fia, Vilmos az ukránokhoz csatlakozott és Wasyl Wisiwany név alatt ukrán nyelven verseket ír. Őt tartják az önálló Ukrania legvalószínűbb fejedelmének.

Jenő kir. herceg, az ismert hadvezér, ki egyike volt a legnépszerűbb kir. hercegeknek, a „Deutschmeister“-rend feje Baselen költi el szegény vagyonszármazékát. Történelmi tanulmányokkal foglalkozik. Főleg a német lovagrend történetét tanulmányozza, mely rendnek első székhelye Basel volt. Sokat érintkezik ottani polgári családokkal és sokat muzsikál. A többi hercegnek, Frigyesnek, Józsefnek és családjuknak sorsa ismeretes Magyarországon.

Új iskolák Aradon és a megyében.

Moldován József tanfelügyelő levele az Aradi Közlönyhöz.

Moldován József tanfelügyelő „Két iskola Aradmegyében“ című minapi cikkünkre vonatkozólag a közönség pontosabb és részletesebb tájékoztatása céljából a következő tartalmú levelet intézte az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez:

— Arad város és vármegye prefektusa, — a prefektusok és tanfelügyelők bizottsága tárgyalásainak folyamán, a melyet dr. **Anghelescu** miniszter hívott össze, s a tanfelügyelőség által a közigazgatási bizottsághoz beterjesztett jelentései alapján — *lépéseket tett, hogy tavasszal a még hiányzó iskolák felépíttessenek.*

— Aradon minden modern iskola a széleken van a külvárosokban, a központbeli intelligencia gyermekeinek nincs iskolájuk. A városháza táján 8 tantermes iskolára van szükségünk, hogy kivigyük a Kulturpalota pinchehelyiségeiből a magyar intelligencia gyermekeit s hogy egy leányiskolánk is legyen a város e részében. A Mosóczy-telepen szintén szükséges egy iskola, hogy megszűnjék a magyar iskolabeli váltakozási rendszer a Virginia Hótoran (Erzsébet) utcában. Hasonlóképp kell még egy iskola a Vlaicu Arsén (Pécskai) uton, hogy a gáji és ségái iskolákon könnyítsünk, amelyek túlterheltek, s hogy a tisztviselők gyermekei ne legyenek kénytelenek 1—1 és fél kilométert megtenni, hogy a kekesti iskolába érhesselek.

A vármegyében még 25 iskolára van szükség olyan községekben, ahol még nem volt iskola és mintegy 100—140 tanteremre az egyiskolás falvakban, ahol 100—300 tanköteles van. A polgárok neveléséről gondoskodni az állam kötelessége, de az érdeklődés, hogy a gyermekek minél hamarabb juszanak az iskolába, a szülőké.

A tanítók kiképzése céljából az állam az utóbbi években 50 tanítóképzőnél többet állított fel, amelyek növendékei majdnem valamennyien állami ösztöndíjasok. Mire ezek készen lesznek az államnak a szülőkkel együtt gondoskodni kell minden faluban elegendő és megfelelő épületről. E célból minden faluban egy építészeti bizottság alakul. Ez a bizottság gyűjti össze a pénzt és az építési összeget helyi forrásokból, adományokból, gyűjtésekből stb. épületeket gyűjt, téglát, égettet. Az ez uton be nem szereshető összeget a megye és az állam adja meg.

Ily módon reméljük, hogy ez évben felépíthetjük a városi 3 s a megyebeli 30—40 iskolát, ha a közönség megérti és lelkesedni fog a kultúra ügyéért, amely a társadalmi jólét alapja. A megyei építészeti bizottságok munkája fényes eredménnyel megkezdődött. Magá-

nosok és községek versenyeznek egymással az adakozásban, csak hogy ők legyenek az első az építkezésben. Reméljük, hogy Arad lakosai még jobban meg tudják becsülni a vállalkozás előnyeit s hogy senki sem lesz, aki kivonja magát a köteleesség elől, amelynek helyzeténél fogva elsőnek kell lenni a határvárosok közt. Ha nem ragadjuk meg az alkalmat, mások

(A magyar nemzetgyűlés és a külföldi vélemények.)

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés tegnap éjjeli ülésén **Esztergályos János** szociáldemokrata az indennitás vitájánál rámutatott a belpolitikai élet feszültségére

— Mindenki érzi, hogy valami készül, de senki sem tudja, mi az. (Nagy zaj és ellentmondások.) Ha a kormányelnök ezt tudja, el kell mondania, hogy mit tervez, merrefelé orientálódik. A rendőrvénnyel kapcsolatban külföldön furcsa vélemény alakult ki. (Óriási zaj, ellentmondások.) A kormánynak kötelessége lenne cáfolni. (Közbeiktatások: a kisantant nevében beszél.) Mindaddig, amíg az országnak olyan kormánya van, amely a kardcsörtetés politikáját követi... (a beszéd többi része a nagy zajban elvész. Viharos felháborodás, tomboló zaj az egész Házban. Feliktatások: rágalmoz, hazaáruló, megrendelték a beszédét.)

Esztergályos ezután a zalaegerszegi internálótábor megszüntetését követeli, mert az ma egy rettenetes nyomortanya, rongyos, éhes és féligfagyott emberekkel. Hétszáznegyvenen vannak a táborban, ezek közül 101 politikai bűnös, 42 volt orosz hadifogoly, 58 kommunisztagyamus, 205 idegen polgár, 250 közönséges bűnös, 53 árdrágító.

Kuna P. András: Megérdemlik a sorsukat. (Nagy zaj.)

Reisinger szociáldemokrata a padot veri: Nem szégyelt magát.

Esztergályos ezután az internálótábor kórházi viszonyaival foglalkozik. (Közbeiktatások:) A parlament pincéjében mi történt. Bemocskolja a szerencsétlen országot a külföld előtt.) A táborban kltyahust esznek!

Rakovszky belügyminiszter: Rendes ételadagot és kenyeret kapnak, ne tessék valótlanúságot mondani. — Ezután interpellációk következnek, amelyek az éjjeli órákig tartanak.

Budapest. A nemzetgyűlés ma délelőtti ülésén **Széchenyi Viktor** gróf szóvateszi a szocialista képviselők parlamenti magatartását. **Propper** képviselő olyan kijelentést kockáztatott meg, hogy az ellenforradalom 70 ezer családot tett tönkre. Tudjuk, hogy ez nem

felülmulnak bennünket. Az aradi építészeti bizottság az ünnepek után alakul meg és kezd meg munkáját, még e hó folyamán.

Ami az aradi fiu tanítóképzőt illeti, a miniszter megígérte, hogy ez az iskola ez év folyamán a repülőtéri épületekben alakul meg. Nem felel meg azonban a valóságnak az a hír, hogy oda csak regátbeli tanárokat neveznek ki. A miniszter ur az emberek közt nem vidék szerint, hanem hivatás és képesség szerint tesz különbséget.

felel meg a valóságnak, de alkalmas arra, hogy az országot kifelé befektetse és mérhetetlen károkat okozzon. Itt kétségtelen rosszhiszeműségről van szó. Hogy ilyen kijelentések milyen formában kerülnek a külföld elé, felolvassa a prágai „Pravda“ egy cikkének a címeit, hogy a szocialisták ellen Magyarországon intő hadjárat folyik és csoda, hogy irmagjuk marad. (Állandó zaj a szociáldemokratáknál.) Nem tudja, kinek az érdekében történtek a nyilatkozatok, de az bizonyos, hogy a hazas és a nemzet érdekében nem. **Esztergályos** képviselő tegnap azzal a hazugsággal állott elő, hogy a kormány kardot csörtet. Nyilván való, hogy az ilyen kijelentések csak Belgrádnak és Prágának szálhatnak. Sajnálatosnak tartom, hogy **Esztergályos János** képviselőnek az internálótáborról szóló adatai a Ház elé kerültek, mert olyan képviselőnek, aki első sorban a hazas érdekeit tartja szem előtt, más utjai vannak a sérelmek orvosolására. Megállapítja, hogy az ilyen kijelentések feltétlenül kifelé szállnak, csak azért, hogy befektetsek az országot. Mi után a szociáldemokrata párt nem sietett, hogy az olyan tagjait, akik kifelé ártanak az országnak, izolálja sőt még ezekkel azonosítja magát, a felelősség az egész pártot terheli. Az ülés folyik tovább.

Ujabb vasuti tolvajlás

az arad-tövisi vonalon.

A vasuti tolvajlások és fosztogatások talán az arad-teuisi (tövisi) vonalon a leggyakoribbak Romániában. A nyomozó hatóságok minden kísérlete meddőnek bizonyul a vasuti tolvajlásokkal szemben. Még mindenkinek emlékeztetésében él a Kornis-cég kárára Tövisen elkövetett milliós lopás és ma ismét nagyszabású zsebtolvajlásról tettek jelentést egyik aradi hatóságnál. Egy aradi kereskedő ma feljelentést tett, hogy az arad-tövisi vonalon valaki kilopta zsebéből tizezer leit és értékes okmányokat tartalmazó pénztárcáját. Egy oradeamarei kereskedőt szintén ezen a vonalon fosztottak ki az éjszaka folyamán. A kereskedő elaludt a fülkéjében és Teuison, amikor felébredt, rémülten vette észre, hogy kabátját valami éles szerszámmal felvág-

ták és ellopták tárcáját. A tárcában tizenötezer lei készpénz és három Banca Romaneasca kötvény volt. A kereskedő jelentést tett a zsebmetszésről és a tolvaj kézrekerítésére megindult a nyomozás.

A postatakarékpénztári betétek

(Még nem történik intézkedés a ki fizetéséről).

Az utódállamok s ezek között Románia lakosságát is évek óta élénk izgalomban tartja a magyar királyi postatakarékpénztári betétek sorsa. Az új Imperium első három esztendejében, a békeszerződések aláírása előtt az utódállamok postaigazgatóságai egyszerűen várakozási állápontra helyezkedtek s takarékpénztári könyvekre sem befizetéseket sem kifizetéseket nem engedélyeztek. Végre 1921. decemberében és ennek az évnek első hónapjaiban a jóvátételi tárgyalások rendjén a postatakarékpénztári követelések likvidálásának a programját is fölvetették.

A posta vezérigazgatóságának rendeletére a területi igazgatóságok összegyűjtötték a takarékpénztári követeléseket igazoló betéteket és járadék-könyvecskéket és a posta útján jegyzett hadikölcsönkötvényeket. Hosszas előmunkálataik után Bucarestből a követeléseket összegző okmányokat Budapestre szállították és megindultak a tárgyalások, hogy a négy év óta függőben levő postatakarékpénztári követeléseket mikor és milyen kulcs szerint fizessék ki.

A romániai érdekeltek követelése a magyar postatakarékpénztárral szemben körülbelül 30—40 millió koronára becsülhető. Ez a pénz ma hirtőke, amely a jóvátételi eljárás befejeztéig semmiképpen sem gyümölcsözteszhető. Természetesen mindenkit érdekel, hogy vajon a teljes értékű békebeli betéteket a legmostani árfolyamértékére átszámítva fogják-e likvidálni; vagy a pénzbeváltás 1:2 arányában folyósítják? Illetékes helyen azt a megoldási lehetőséget is tervbe vették, hogy a háboru előtti teljes értékű és a háboru alatti-csökkenett árfolyamértékű koronabetéteket különböző kulcsok szerint fizessék ki.

Illetékes és feltétlenül megbízható helyről származó információink szerint az érdekelteknek nincs okuk a közeli kifizetés reményével áltatni magukat. Bár a budapesti tárgyalások rég befejeződtek, semmi intézkedés nem történt a postatakarékpénztári betétek ki fizetéséről. A két állam között megkötött szerződés szövege sem került nyilvánosságra, mert a parlament még nem szentesítette.

A titkos szerződés azonban nem állapítja meg, hogy a korona betéteket milyen kulcs szerint számítsák át és fizessék ki, mert a magyar postatakarékpénztár a követelések igazolása után egy összegben fogja megváltani Romá-

niával szemben fennálló tartozásait és teljesen figyelmen kívül hagyja, hogy ebből az összegből hogyan fogja futni a negyvenmillió koronára. Miután sem a parlament nem tárgyalta le a postatakarékpénztári követelések sorsát megpecsételő szerződést és a magyar királyi postatakarékpénztár sem összegezte a romániai követeléseket, nem lehet tudni, hogy a

Birodalmi gyász Németországban.

(A német szénszindikátust Hamburgban helyezték át. — A háboru utáni idők legfontosabb minisztertanácsa Angliában. — Olaszország közvetítő szerepe.)

London. Az angol kormánykörökből eredő jelentések azt mutatják, hogy ott nyugalommal tekintenek a Ruhr-vidék bekövetkező megszállása elé. A francia kormánynak ez a lépése inkább érdeklődést, mint izgalmat kelt. A *Pall Mall Gazette* megjegyzi, hogy az angol-francia barátság egyáltalán nem szenvedett kárt a párisi konferencia megszakítása következtében, sőt azt lehet mondani, hogy a szakítás csak megerősítette azt. Itt érthetőnek találják Franciaország magatartását bizonyos körökben, mert úgy látják, hogy a szankciók eszközével remél pénzühöz jutni.

A *Times* Kölni különtudósítója jelenti, hogy német körökben nagy a nyugtalanság amiatt, hogy a Ruhr-vidék megszállására esetleg színes francia csapatokat fognak küldeni. Egy szakszervezeti vezető kijelentette, hogy a munkások az általános sztrájkjal telelnek a francia előnyömlésre és remélik, hogy Anglia és Amerika közbelépnek a francia akció megállítására.

München. Itteni politikai körökben a negyven francia bányamérnök mozgósítása azt a félelmet kelti, hogy a franciák a széntermelés elosztásába is be akarnak szólni, ami Németország iparának szennel való ellátását nagyban veszélyeztetné. A *Daily Mail* párisi kiadása jelenti, hogy a francia munkások között ma önkénteseket toboroznak arra az esetre, ha a német munkások a sztrájk fegyveréhez nyulnának. A francia kormányt erősen foglalkoztatja a kommunisták agitációja a Ruhr-vidék megszállása ellen és hír szerint, le akarja tartóztatni a kommunisták vezetőket. A kommunisták akció-bizottsága per manenciában van, azonban kevés befolyással van a francia munkásságra és hiába igyekszik a Moszkvából jövő utasítások alapján forradalmi mozgalmakat szítani a megszállás tervével kapcsolatban. A *Liberté* erős támadást intéz Cachin ellen, aki tiltakozó gyűlésen részt vesz és követeli letartóztatását.

Berlinből jelentik, hogy a francia és a belga nagykövetségi ügyvivők kormányaik azonos szövegű jegyzékét adták át ma a biro-

magyar kormány bőkezűsége mennyit szánt a romániai betevők kielégítésére.

A sok huzavona és különösen az a nagy titokzatosság, amellyel ezt a mindnyájunkat közelről érintő kérdést kezelik, csupán arra engednek következtetni, hogy a korona-betétek kifizetése nem a legméltányosabb kulcs szerint fog megtörténni.

dalmi külügyminiszternek. Ebben hangsúlyozzák, hogy nem gondolnak arra, hogy katonai művelethez vagy politikai jellegű megszálláshoz folyamodjanak. A Ruhr területre csak mérnökökből és hivatalnokokból álló missziót küldenek ki, világosan körvonalazott feladattal, hogy gondoskodjanak arról, hogy Németország a versaillesi békeszerződésben lefektetett kötelezettségeit respektálja. De azért kijelentik a jegyzékek, hogy csak a misszió védelmére szükséges csapatokat vonultatják be a Ruhr területre. Megnyugtatósképpen kívánják azt közölni, hogy a lakosság rendes életében semmi zavar és változás nem fog bekövetkezni a megszállás következtében. A francia jegyzék még hangsúlyozza, hogy a francia kormány számít a német kormány és a német hatóságok jó indulatára. De ha a misszió működését megakadályoznák vagy akár csak passzív vitással is zavart támasztanának, a kellő büntető rendszabályokat azonnal életbeléptetnék.

Essenből táviratozzák, hogy a franciáknak a már megszállott területen való viselkedéséről érkező jelentések arra vallanak, hogy egyelőre nem gondolnak arra, hogy az eddig még meg nem szállt területekre is bevonuljanak. A francia és a belga csapatok parancsot kaptak, hogy álljanak meg azon a helyen, amelyet a mai napig elfoglaltak. Ezzel szemben a Wolff távirati ügynökség azt jelenti, hogy a francia gyalogság és lovasság nagyszámu páncélos gépkocsikkal ma reggel hét óra tájban Ketturgnál átlépték az eddig megszállott terület határát. A csapatok két külön oszlopban vonulnak Essen felé. A német lakosság elszántan és nyugodtan várja a megszálló csapatok bevonulását. A városokban és községekben falragaszokon tették közzé Lloyd George nyilatkozatát a rajnai tartományok annektálásáról.

Németország hangulata.

Berlinből jelentik, hogy a birodalmi gyűlést szombatra hívták össze. Ma rendeletet adott ki a birodalmi kormány, amelylyel vasárnapra egész Németországra gyásznap tartását rendelte el. Essenben ma valamennyi politikai párt részvételével nagy népgyű-

lést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a lakosság a francia csapatok bevonulásakor elfüggyőző lakásainak az ablakait, nem mutatkozik senkisének az utcán és tüntetően kerülik a megszállókat. A gyűlés után nagy tüntető felvonulást rendeztek, a tüntetők hazafias dalokat énekeltek és a német egységet éltették. A jelentés szerint, megállapítható, hogy a közös sors eggyé kovácsolta össze a német pártokat a legradikálisabb kommunistáktól a legreakciósabb Ludendorff pártiakig.

Berlinben kinos feltűnést kelt, hogy a cseh-német határon, Leofschitznál cseh csapatokat vontak össze azzal az ürüggyel, hogy meg kell szállani a hultschini területeknek Csehországhoz jutó részét. Attól tartanak, hogy a csekék a nyugati államok példájára szintén megszállanak német területeket. A német kormány erre az eshetőségre Felső-Sziléziában a legerélyesebb intézkedéseket készíti elő. A Németországtól Lengyelországhoz csatolt Felső-Sziléziában is erős katonai mozgolódás van. Varsóból ugyan cáfolják azt, hogy a lengyelek fel akarnák használni az alkalmat, hogy Felső-Szilézia Németországnak jutó részét is megszállják. Berlinben azonban ennek dacára nagy nyugtalansággal figyelik a keleti szomszédok mozgolódását. A berlini lapok nagy felháborodással tárgyalják a litvánok előnyomulását Memel felé, amelyet nyilván a város elfoglalásának szándékával tesznek. A lapok megállapítják, hogy a litvánok körülbelül egy órányira állanak Memeltől és a feleltlen csapatok mögött reguáris litván katonaság áll. A memeli német rendőrség harc nélkül vonul vissza. A franciák a litvánok elleni védelemre Memel körül beásták magukat, mert amint ismeretes, Memel katonai védelmét Franciaország vállalta magára.

Berlinből jelentik, hogy Cuno birodalmi kancellár beszédet mondott, amelyben bejelentette, hogy a francia kormány közölte Essen és Mühlheim városok megszállását. Essenbe eddig csak csekély számu francia katonaság vonult be. Berlinben úgy tudják, hogy a szeparatisták rajnai mozgalom vezetői. — akik a rajnai tartományoknak Németországtól való elszakadásáért és francia védnökség alatt önálló köz társasággá való kikiáltásáért propagálnak, de nem sok eredménnyel — propaganda iratokat készítenek elő, amelyeket a franciák bevonulásakor lengyel munkások között akarnak terjeszteni.

A rajna-westfalai szénszindikátus székhelyét, — mint már jelentettük — Hamburgba helyezték át és elhatározták, hogy a felszerelést és a levéltárt átszállítják Hamburgba. Az átszállítást ma kezdték meg a „Deutschland über alles“ éneklése mellett.

Az angol álláspont.

Londoni jelentés szerint diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett az a körülmény, hogy a francia kormány mindeddig nem értesítette az angol kormányt arról a lépésről, amelyet a szankciók tekintetében tenni szándékozik. Párisból jelentik, hogy a Martin londoni jelentése szerint a holnapi angol minisztertanács egyike lesz a legfontosabb minisztertanácsoknak, amelyeket a há-

boru befejezése óta tartottak. Bonar Law miniszterelnök három kérdést terjeszt a minisztertanács elé. Az első az lesz, hogy Anglia tiltakozzék-e és milyen formában a francia akció ellen. Másodsor azt, hogy meghagyja-e Anglia csa patait továbbra is a Rajna mellett. A harmadik kérdés pedig az lesz, hogy képviseltesse-e Anglia magát továbbra is a jóvátételi bizottságban és a nagy követek konferenciáján. Tagadó válasz esetén Anglia külsőleg is és látható formában teljesen felbontja szövetségét Franciaországgal.

LONDON. A Daily Herald a legélesebben bírálja a francia jóvátételi politikát. Azt írja, hogy amit Poincaré csinál, az tisztára szemfényvesztés, mert ő tudja a legjobban, hogy a megszállással megbénítja a német szénbányák termelését és újabb szenvedéseket mér Németországra, a mellyel még jobban lerontja annak a fizetőképességét. Hogy mégsem riad vissza, annak az az oka, mert csak egy cél lebeg előtte: a saját politikai helyzetét megszilárdítani és ezért vezető félre a francia közvéleményt.

Amerika semleges.

A párisi amerikai nagykövét megcáfolta azokat a híreket, a melyek szerint az Északamerikai Egyesült Államok megszakította volna a diplomáciai viszonyt Franciaországgal. Mindazonáltal politikai körökben kétségtelennek tartják, hogy Amerika képviselőjének agresszív fellépése idézte elő, hogy a szankciók alkalmazásában valamelyes hiúsztás állott be. Londoni jelentés szerint a St. Mihiel amerikai szállítóhajó parancsot kapott, hogy a Rajna mellett levő amerikai csapatok hazaszállítása céljából holnap reggel Newyorkból Európába induljon.

Olaszország közvetít.

A római Corriere d'Italia szerint tegnap az olasz kormány megtáviratozta a német kormánynak a jóvátételi kérdésben a kontinentális meg egyezés létrejöttére vonatkozó szándékát. A Berliner Tageblatt foglalkozik azokkal a hírekkel, amelyek szerint Olaszország, Franciaország és Belgium mint kontinentális blokk akarnak Németországgal tárgyalásokba bocsátkozni. Ertesülése szerint addig, amíg francia és belga csapatok állanak német földön, semmiféle meg egyezési tárgyalások nem kezdhetők. A római Tribuna jól informált politikai helyről úgy értesül, hogy Mussolini új javaslatot készít elő, amellyel azt reméli elérni, hogy a jóvátételi hatalmak megoldják a jóvátételi kérdést. Ezzel arra céloz, hogy Németországot is meghívják egy tárgyalásra, hogy Olaszországgal, Franciaországgal és Belgiummal együtt állapítsa meg a jóvátétel feltételeit. Az olasz külügyminiszterium ezekre a hírekre kijelentette, hogy ebben a kérdésben nem lehet biztosat megállapítani.

Berlinből jelentik, hogy a francia csapatok éle ma délelőtt fél tizenegy órakor érkezett meg Essenbe.

— Aranyérnél, májduzzadásnál és derékfájásnál a FERENC JÓZSEF keserűviz használata sok esetben gyógyulást s mindig kellemes megkönnyebbülést szerez.

Hogy áll a leu?

Január 11-én fizettek 100 lelert:
Párisban 8.— frankot
Zürichben 2.75 frankot.
Budapesten 1450 koronát
Newyorkban 54 centet
Brüsszelben 8.80 frankot
Berlinben 5500 márkát
Bécsben 37000 koronát
Londonban 1 font 872 lei.

Aradi emlék.

(A praktikus ember.)

Ülök a Vadászkiirtben és rá akarok gyújtani egy cigarettára. Mivel dohányos ember vagyok, tehát nincsen nálam gyúta és termézszerüleg széjjelnézek.

— Urassága talán rá akar gyújtani — mondja a praktikus ember — aki csak két széklet és egy asztalt döntött fel, hogy hozzám rohanjon és tüzzel megkínáljon.

Pompás rézöngyujtót vesz elő és elégedett mosollyal nyomogatja.

Közben a cigarettám még nem ég.

— Érdekes, máskor mindig nagyszerüen működik — mondja a praktikus ember — talán valami baja történt.

Kis üveg benzint vesz elő zsebéből és megtölti az öngyujtót.

— Talán most — mondja kedvesen.

Újabb nyomogatás, próbálkozás, miközben a benzines üveg megmaradt tartalmát beönti a feketémbé.

A cigarettám még mindig nem ég.

— Akkor valami más baja lehet — mondja a praktikus ember és zsebéből elmés szerkezetet húz elő, amelyben van bicska, fűrész, reszelő, kis mator, miniatűr, esztergapad, kés, kanál, villa, tűl-, orr-, gége- és torokpiszkáló. Villámgyorsan szétszedi az öngyujtót, miközben a fűrészsel kissé el-tűrészelti a kabátom ujját.

— Oppardon — mondja nyájasan, — azonnal funkcionál.

A cigarettám még mindig nem ég.

Egy kártyázó lakatos barátját elhívja a kártya mellől és ketten konziliumot tartanak a heteg öngyujtó felett. Odajön egy műszerész, majd egy elektrotechnikus, azután egy gazdasági gépész, egy rézöntő és egy mindent-értő ezermester. Mindnyájan meg egyeznek abban, hogy az öngyujtó nem működik. Csendesesen, hogy ne zavarjam a tanácskozást, egy száll gyufát kérek az uraktól. Ezek értelmetlenül bámulnak rám.

A lakatos a kovakövel kiegészíti a nadrágom, a műszerész meg pardon kiállással új nyakkendőmre önti az olajat.

A praktikus ember „szabad” kiállással letépi galléromat és nyakkendőmet. zsebéből kis pe-

cséttisztító apparátust szed elő és rövid félóra múlva visszaadja nyakkendőmet. Azelőtt zöld volt, most már barna a különböző vegyi szerektől. De a pecsét nincsen benne.

A cigarettám még mindig nem ég.

Este fél nyolckor hazamennek a legények és a praktikus elküldi az öngyujtót a műszerészhez. Két

hét múlva felkeres a kávéházban, hogy tüzzel kínáljon meg, az öngyujtó működik. Mire odatartom a cigarettát, már kialudt.

— Az előtt még olyan nagyszerüen működött. — Mondja bosszankodva.

Atmegyek a Városba, ahol egy mihaszna és nem praktikus ember ad egy szál gyufát. . . . (k. s.)

Szombaton lejár a lakásivek terminusa.

— Stefanut Sabin lakáshivatali főnök nyilatkozata. —

A napokban az aradi lakásbérbeadó hivatal hirdetményt tett közé, amely szerint minden aradi lakásbérlő lakáskateszteri ívet köteles kiállítani. Az iverk kiállítására és beszolgáltatására a hivatal nyolc napi határidőt adott, amely 13-án, szombaton jár le. Bár a hirdetmény nagyjából vázolta, hogy miképen kell az iverket kitölteni, a közönség körében mégis a legnagyobb tájékozatlanság uralkodik az iverk kitöltését illetőleg. Sokakat zavarba hozta az a körülmény, hogy az iver négy főbérő adatainak beírására van hely. Sokan nem tudják, hogy román vagy magyar nyelven kell-e az iveret kitölteniük. Az iv egyik rovaia arra való, hogy ott a háztulajdonos aláírásával erősítse meg azt, hogy a lakó adatai megfelelnek-e a valóságnak. A legtöbb háztulajdonos egy-két adatot igazolhat: azt, hogy a lakónak hány szobája, hány családtagja van, de azt, hogy ki mikor jött Aradra és hogy mennyi az illetőségi bizonyítványának a száma ezt már alig igazolhatja egy-két háztulajdonos. Még igen nagy azoknak az aradi lakosoknak a száma, akik a kateszteri iverket nem töltötték ki és ezért szükség van a rövid határidő kitöltésére. Már csak azért is, mert ma már a legtöbb belvárosi kereskedőnél kifogytak az iverk és ezek külvárosi kereskedőkhöz utasítják a belvárosi lakókat is. Esetleg olyanhoz, akinek már szintén nincs kateszteri iver. Talán a kateszteri iver elosztása volt rossz vagy nem nyomattak eleget belőle, de annyi tény, hogy most az iverk hiánya miatt sem tölthetik ki rengetegeket azokat a határidő leteltéig: szombatig. Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélt ebben az ügyben Stefanut Sabin lakáshivatali főnökkel, aki a következőket mondotta:

— A kateszteri iver beadásának határidejét semmiesetre sem fogjuk meghosszabbítani. A nyolc napot teljesen elegendőnek tartom arra, hogy az iverket kitöltsék és beadják. Az iverk akár román akár magyar nyelven is kitölthetők. Minden főbérő külön ívet köteles kiállítani és csak a legfelső vízszintes novatot kell, hogy kitöltse. A többi hármat üresen kell hagyni. A háztulajdonosnak ismernie kell lakója viszonyait és szükség esetén meg is győződhet

azok helyes voltáról. Tehát az adatokat meg kell erősítenie aláírásával. Az illetőségi bizonyítványok száma csak azoknál fontos, akik 1914. után költöztek Aradra. A többiek azt elhagyhatják.

Az első riporter.

A riporter lényege nem a mi modern korunk kitalálása. Már a rég elmúlt években is voltak nagy riporterok. A Times párisi levelezőjéről van szó. A Times igazgatója rengeteg vagyont áldozott fel annak idején, hogy az ő lapja informálja először a közönséget a fontosabb világeseményekről. Erre a célra aztán mindenre kész, elszánt újságírókat szerződötett, akiknek lelkére kötötte, hogy sem mi áldozattól, semmi fáradságtól ne riadjanak vissza, amikor a lap gyors tudósításáról van szó. A szerződésben az is benn foglaltott, hogy ha a lap érdeke úgy kívánja, még az életét is meg kell, hogy kockáztassa, ha nem tud másként hozzáférni egy szenzációs hírhez. A családról esetleg az igazgatóság fog gondoskodni.

Amikor Nelson admirális tonkretette a francia flottát, a Times párisi tudósítója, még a hivatalos értesítés előtt akarta lapját a szenzációs eseményről értesíteni. De nem volt táviró, még vasút sem.

Lőháton, minden pihenés nélkül tette meg az utat Páristól Calais-ig. S amiódon hajóra akart szállani, hogy átkeljen a La-Manche-csatornán, nagy bosszúságára arról értesült, hogy a legközelebbi huszonnégy órán belül egyetlen hajó sem fog utnak indítani az őrjási vihar miatt, mely már két nap óta dúlt a tengeren, illetve a csatornán. Hiába való minden ígéret, minden utánjárás, senki sem akart elindulni. S mialatt a hajósok a rettenetesen csapkodó hullámok ellen védtek hajóikat, a lap tudósító egy pillanat alatt leoldott egy rossz állapotban levő bárkát s egyetlen evezővel, a hajósok általános bámulatára, beugrott a csolnakba s nekiindult a háborgó, toronymagasságu hullámoknak. Négy órai rettenetes küzdelem után, teljesen kimerülve elérte az angol partot. Minden pihenés nélkül, átázva, csurom vizesen lóra kapott s belovagolt Londonba, ahol már a lap fődélésével voltak elfoglalva.

Amint az igazgató megpillan-

totta a kimerült, alig lihegő újságrót, hivatalos szigorral vetette oda.

— No, van valami?

— Nelson tönkretette a francia flottát.

— Nos, még elég idejében érkezett, még megjelenhetik a hír a mai számban. — S otthagya az átázott riportert.

HIREK.

Tárgyal az Acsev.

(Bizottságot választanak a kormányval való átvételi megbeszélésre.)

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága a Mocsonyi Antai, volt miniszter, királyi fővadászmester elnöklete alatt 10-én igazgatósági ülést tartott. Az igazgatósági ülés foglalkozott az Acsev. üzemének átvételéről szóló kormányrendelettel. Eszerint a kormány február elsején óhajtja átvenni az arad-csanádi egyesült vasutakat és csak azután kezdene tárgyalni az átvétel módjairól. A vasut igazgatósága úgy határozott, hogy egy bizottságot választ, amely sürgősen tárgyalásokat kezd a kormánnyal aziránt, hogy még a tényleges átvétel előtt folytassa le a kormány az átvételre vonatkozó tárgyalásokat és csak a megállapodások létrehozása után történjen a tényleges átvétel, úgy, hogy az Acsev. birtokon belül folytathassa le tárgyalásait a kormánnyal. A megválasztott bizottságnak Mocsonyi Antal az elnöke, tagjai dr. Beles Jenő alispán, Koromzay Frigyes vezérigazgató, Gellényi Ernő helyettes igazgató és Köpf János dr., a vasutársaság ügyésze. Az Acsev. igazgatósága március 24-re rendkívüli közgyűlést hívott össze abból a célból, hogy a kormánnyal folytatott tárgyalások eredménye a közgyűlés által erősíttessék meg.

— **A román pénzügyi javaslatok.** Bucarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter az újságíróknak kijelentette, hogy a pénzügyi javaslatok rendelkezései már áprilisban életbe fognak lépni. Politikai körök véleménye szerint a pénzügyi javaslaton mielőtt a szenátus elé kerül, fontos változásokat fognak eszközölni. Ezért a pénzügyi reformjavaslat szenátusi tárgyalása február 15-ig fog elhúzódni.

— **A zsilvölgyi bányamunkások ügye.** Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Popescu aradi munkügyi felügyelő a Zsilvölgybe utazott, hogy ott a bányászok kollektív szerződését átvizsgálja és a tárgyalásokat ellenőrizze. Popescu néhány regátbeli inspektorral együtt már befejezte a békéltető tárgyalásokat és Bucarestbe utazott, hogy a munkügyi miniszteriumhoz benyújtsa a jegyzőkönyveket jóváhagyás végett. Ma távirat érkezett az aradi munkafelügyelőre, amelyben értesítik az inspektorátust, hogy Popescu néhány nap múlva visszaérkezik Aradra. Ugyanis a benyújtott jegyzőkönyveket jóváhagyták és így véglegesen befejezést nyert a zsilvölgyi bányamunkások hosszú ideig vajdó ügye, amennyiben a bányagazgatóságok és a munkások között megegyezés jött létre.

— **A német kormány intézkedései.** Berlin. Kuno kancellár tegnap az összes ellenzéki vezérekkel megbeszélést folytatott és közölte, hogy a német kormány intézkedéseket tett a francia akciókkal szemben.

Hatvan milliós sikkasztás Budapesten.

(Letartóztattak egy posztókereskedőt.)

Budapest. Nagykörönd-utca 17. számú házában van Herzog Hugó posztónagykereskedő üzlethelyisége. A cég üzleti körökben a legjobb hírnévnek örvend s annál nagyobb meglepetést keltett a tulajdonos váratlan tönkrementése. Herzog ugyanis, saját állítása szerint, az utóbbi hetekben érezhető textilkrízisnek esett áldozatul, mert a Tiberghien trencsényi posztógyár nagymennyiségű szövet- és posztókészletét a hirtelen árcsökkenés és általános üzleti pangás következtében csak mérsékelt áron tudta eladni. A Tiberghien posztógyár budapesti képviselője nevében Braun Dezső tett bünvádi feljelentést a rendőrségen Herzog Hugó ellen, akit feljelentésében azzal vádol meg, hogy 60 millió korona értékű árut elsikkasztott, illetve annak vételárát a cég többszöri felszólítása ellenére sem fizette meg. A főkapitányságon Bartha Gyula dr. rendőrtanácsos

— **Uj Petőfi-szobor.** Hódmezővásárhelyről táviratozzák: A városi tanács elhatározta, hogy Petőfi Sándornak szobrot állít a város főterén. A költségeket közadakozásból fedezik.

— **Elítélt magyar kommunisták.** Budapestről táviratozzák: A bíróság ma hozott ítéletet a múlt év folyamán leleplezett kommunista-agitátorok felett. A bűnösöket állami és társadalmi rend ellen elkövetett bűncselekményért, izgatásért és okirathamításért ítélte el a bíróság. Csellő Nándort tizenkét évi, Obernik Istvánt tizenegy évi fegyházra, Czuczor Józsefet harmadévi és Neumann Sándort két évi börtönrre ítélték.

— **Vallásgyalázásért hat napi elzárás.** Debrecenből táviratozzák: Löblovits Lóránt József lapszerkesztő ismét ügyében ma hozott ítéletet a járásbíró. A lapszerkesztő ellen vallás elleni kihágás vádjára merült fel és a bíróság súlyosító körülménynek vette, hogy Löblovits beszéde alkalmas volt arra, hogy a tömeghangulatot, amely a kettős forradalom után valamennyire lecsillapodott, újra felizzassa. Továbbá a vádlott a közönség hazafias érzését is sértette. Enyebítő körülménynek tudták be, hogy a vádlott a beszédéért bocsánatot kért. Löblovits Lóránt Józsefet a járásbíró hat napi elzárásra ítélte. Az ügyész és a védő felebbezett.

— **A magyar sűtőmunkások sztrájkja.** Budapestről táviratozzák: A sűtőmunkások sztrájkja általánossá vált. A munkások harminc százaléka béremelést követelnek. Eddig százötven korona volt az órabérük. A város közönségének kenyérellátása egyelőre biztosítva van, mert a kenyérgyárak teljes üzemmel dolgoznak.

— **Megszűnik az első kocsiosztály az osztrák vonatokon.** Bécsből jelentik: Az igénybevétel hiánya miatt az osztrák szövetségi vasutak személyforgalmában január 15-től kezdve megszűnik az első kocsiosztály. Kivételt csak egyes hosszabb távolságra közlekedő vonatoknál tesznek.

indított nyomozást ebben az ügyben. A bünygyi vizsgálat során ma délután Herzogot beidézték a főkapitányságra, ahol kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy a feljelentésben inkriminált posztókészletet nem bizományba kapta a trencsényi gyártól, hanem hitelbe és a vételár lefizetésének pontos határideje sem volt. megjelölve. Minthogy a nyomozást vezető rendőrtanácsos Herzog védekezését a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem találta helytállónak, a posztónagykereskedőt az esti órákban sikkasztás büntette miatt előzetes letartóztatásba helyezte. A nyomozás tovább folyik ebben az ügyben, mert ezidőközben még nincs megállapítva az a körülmény, hogy Herzog csakugyan tudott-e a trencsényi posztógyártól kapott árukészletet, vagy pedig viszonteladásra más kereskedőknek adta ki.

— **A munkaközvetítő hivatalos órái.** Az aradi állami munkaközvetítő új vezetője, Bupte György ezúton felhívja az érdekelteket, hogy a hivatalos órákat naponta délelőtt 9 órától 1-ig tartják meg. Ezen idő alatt a munkaközvetítő bárkinek díjtalanul rendelkezésére áll.

— **Teljesen lebontják a Neuman ház főtéri frontját.** Egy hónapja folynak a Neuman ház átalakítási munkálatai. A Tabajdyutcai részen a munka már előrehaladt és már az udvari frontok renoválására is sor kerül. A főtéri fronton semmit sem javítanak, mert azt nem lehet kijavítani és azt a Neuman Testvérek cég teljesen lebontatja. Az a terv, hogy 1924 tavaszán egy modern 3 emeletes palotát építenek a mai romhalmaz helyén. A cég azzal a kérelemmel fordul Arad városi műszaki bizottságához, engedélyezze már most a főtéri front lebontását. A bizottság a legközelebbi ülésén foglalkozik ezzel a kérelemmel.

— **Emelik az Acsev. munkások bérért.** Az aradi törvényszék döntőbírósa ma vette fel a jegyzőkönyvet az Acsev. munkásainak megállapított béremeléséről és ugyancsak ma döntöttek a hegyaljai villamos munkásainak béremelési kérelme felett, amelynél a döntőbírósa a munkások igényeinek helyt adott.

— **Visszacsatoltak nyolc községet Magyarországhoz.** Szombathelyről jelentik, hogy az osztrák-magyar nyugatmagyarországi határkiigazítás során nyolc már Ausztria által megszállott községet visszaitéltek Magyarországnak. A nyolc vas megyei községet: Felsőcsatárt, Alsócsatárt, Kisvárdát, Nagyvárdát, Németkereszt, Magvarkeresztet, Horvátlövőt és Pornóapátiat az antant ma adta át hivatalosan Magyarországnak képviselőinek. A községeket már január kilencedikén elhagyta az osztrák vámőrség és csendőrség és a népszövetség által megjelölt határvonalra vonultak vissza. A kiűrés után vonult be a magyar határőrség és csendőrség az átadott községekbe. Vajamennyi község templomában ünnepélyes Tedeumot tartottak.

— **A kéményseprők kollektív-szerződése.** Az aradi munkafelügyelősen ma megjelentek a kéményseprőmunkások megbízottai és kérték Miculescu G. Constantin inspektort, hogy részükre új kollektív szerződés megkötését engedélyezze. Az új kollektív szerződésnek lényeges pontja a bérkérdés rendezése lenne. A régi szerződésnek csak néhány pontja ma radna továbbra is érvényben. A munkafelügyelő tárgyalást rendelt el a kéményseprők ügyében. A tárgyalást néhány nap múlva tartják meg. Valószínű azonban, hogy a kitűzött tárgyalásig a munkások és a munkaadók között megegyezés jön létre.

— **Az első kivégzés Csehországban.** Prágából jelentik: Novák Lajost, akit a tábori esküdtészek előre megfontolt gyilkosság miatt kötélláltali halálra ítélt, holnap kivégzik. A cseh köztársaság fennállása óta ez az első kivégzés.

— **Kivégezték Tomphsonnét és büntársait.** Tomphson gyilkosain Londonban ma hajtották végre a halálos ítéletet. A Journal des Débats jelentése szerint Tomphsonné és Wyvater kivégzésénél nagy rendőri készültséget kellett a rend fenntartására ki rendelni. Zajos tüntetések elkerülése végett a kivégzés kezdete előtt a szokásos fekete zászló kitézését és a harangozást eltiltották. Tomphsonnét félajultán vitték a vesztőhelyre, míg a férfi teljesen nyugodt volt.

— **Kézimunkakönyvek megérkeztek Keletre.**

— **Feleséggyilkosság Hódmezővásárhelyen.** Budapestről táviratozzák: Fekete Géza hódmezővásárhelyi gyógyszerész a feleségét in flagranti hüflenségen érte Engeltaler Kálmán órásséggeddel. A tettenérés következményeképpen megállapodtak abban, hogy a gyógyszerész pár elválk egymástól és a csábító feleségül veszi az asszonyt. A gyógyszerész ezután visszakérte az órásséggedtől a felesége leveleit, amit az nem akart visszaadni, mire Fekete revolvert rántott és előbb az órásséggedre lőtt, akit azonban nem talált el, azután a feleségére, aki a csábító pártjára állott. A második golyó talált és az asszony azonnal meghalt.

— **Egyedül „Olla” gummi föltételül megbízható.**

— **Öngyilkos tőzsdebizományos.** Budapestről táviratozzák: Feszthy Imre nyugalmazott ezredes, tőzsdebizományos ma föbelötte magát. Valószínűleg rossz spekulációt folytatott az ezredes és ez vitte a halálba. Feszthyt tiszta becsületű embernek ismerték.

— **Jelmez-bál (Bolond-estély.)** Minden évben fényesen sikerülő „Jelmez-bál” ismétlődik meg január hó 20-án a Fehér Kereszt nagytermében, amelyet Arad társadalmának fiatalsága nagy előkészületekkel vár. Konfetti- és szerpentin-csaták, jeimes táncverseny, nyílt színpadok fogják fokozni a jókedvet. Az esetleg elkallódott meghívók Gencsyné tánciskolájában esténként átvehetők.

— **AMTE-bál január 13-án a Fehér Kereszt nagytermében.**

— **Utolsó perzsa-tanfolyam a „Sparta” szövődészetű iskolában.** Az iskola vezetősége a nagyközönség szives tudomására hozza, hogy a perzsa nyelv tanítását a közeljövőben véglegesen beszünteti. Utolsó hathetes tanfolyam e hó 15-én nyílik meg. F. hó 18-án teli jelentkezések nem fogadtatnak el.

— **Csak banktisztviselő.** A tirtisoarai (temesvári Lloyd Bank feljelentést tett Fahn Mihály nevű alkalmazottja ellen. Fahn budapesti származású és nemrég lépett a bank kötelékébe. Újévkor nagyobb előleget és január hóra szóló fizetését is felvette és azal eltűnt. A bank feljelentése folytán az ügyészség sürgőnyszólt a kurticsi és gyertyamosi határrendőrséghez. Hogy Faunt, ki egyébként hamis utlevéllel utazik tartóztassák le. A gyertyamosi határrendőrség tegnap azután értesítette az ügyészséget, hogy Fahn már átlépte a határt. A szökevény banktisztviselő ezen kívül még husz hivatalos borítékot is vitt magával, melyeket valószínűleg tiltott manipulációra kíván felhasználni.

— **Kényelmes és modernül berendezett fésülő és manicúrterem áll rendelkezésére Székelynél, Bohus-palotában.**

— **A német hercegek nem kapnak nyugdíjat.** Berlinből jelentik: György volt meiningeni herceg, aki a német hadseregben hadseregfelügyelői állásban volt, de már régebben kilépett a szolgálatból és lemondott nyugdíjigényéről, most azzal a kéréssel fordult a belügyminiszterium nyugdíjosztályához, hogy folyósítsanak neki nyugdíjat. Kérését azzal okolta meg, hogy egyre újabb és újabb adókat követelnek tőle, tehát ő is megköveteli az államtól, ami megilleti. Kérését elutasították. Oszkár porosz herceg, volt dandárparancsnok kérte, hogy az 1918. év utolsó három hónapjára esedékes fizetését, amit eddig nem kapott meg, most fizessék ki. Kérését több fórum elutasította, más fórumok azonban jóváhagyták. Végül függőben tartották addig, amíg a porosz állam el nem intézi a vagyoni jogi kérdéseket a volt uralkodócsaláddal. Ruprecht bajor trónörökös vezérezredesi nyugdíját követeli. Eddig nem üntötték el, hogy megadják-e vagy sem. Az általános tendencia az, hogy a hercegek nyugdíját megtagadják.

— **Kereskedő herceg.** Berlini jelentés szerint Frigyes Ágost, volt szász királynak egyik fia, Henrik Ernő herceg az összeomlás után reális térre lépett és társult egy Winterfeld nevű boroszlói kereskedővel, fém- és vegyiparok vétele és eladása céljából. A királyi parketteken ottionos herceg azonban nem tudott megállani a kereskedelmi élet padlóján s üzlettársa felhasználva a herceg kereskedői tudatlanságát — az árut eladta s a haszonnal ellépett. A hűtlen kompánistát ugyan sikerült még idejében le tartóztatni s az elsikkasztott pénzt is megtalálták nála s a törvényszék el is ítélte 3 évi börtönre de a volt herceg kedve egyszers mindenkorra elment a kereskedői pályától.

— **A világ legnagyobb bibliája** A ma nap jelent meg egy angol bibliai társaság kiadásában egy kézzel írott biblia, mely bizonyára a világ legnagyobb bibliája. Magassága ugyanis 160, szélessége 110, kinyitva 250 centiméter. Bekötéséhez 12 kecskebőrt használtak fel. Az egyes lapok kiválóan erős papírból készültek és vászon sávokkal és erős fonalakkal vannak összefűzve. Mindenféle rendű ember végezte az írá-

sát, így papok, tiszték, katonák és matrózok, iparosok, kereskedők és más üzletemberek, mérnökök stb. Ezt a kézírásos bibliát

Tizezer aradi csecsemő sorsa.

(Látogatás az aradi Fehér-Kereszt Egylet tejkonyháján. — 200 üveg ingyen tej naponta.)

Dél előtt. Az Orczy-utca környéke csöndes. A fák kopáran megnednek az égre. Csipős januári szél száguld keresztül a városon és dudol valami fájdalmasan szomorú mesét... Asszonyok, karkukon jól bebugyrolált csecsemőkkel sietnek egy alacsony ház felé. Eltűnnek a kapuban. Abban a házban van az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület tejkonyhája.

Keresztülhaladva az üveges folyosókon a váróterembe érkezünk ahol hosszú asztalok sorakoznak a falak mellett. Az asztalokon rekeszek a csecsemők részére. Zűr-zavar, lárna, sírás a teremben. — Az anyák csitítják az apróságokat. Mintegy tizenöt mama hozta el gyermekét az orvoshoz. Ezeket a csecsemőket dr. Lukács Jenő, az Egyesület agilis orvosa vizsgálja meg. Bámulatosszerűen kezeli az apró betegeket, tanácsokat ad az anyáknak, ír recepteket: egyszerűen a Fehér Kereszt ingyen rendelőjét nemes buzgalommal vezeti.

Az épületben nemcsak az ingyen rendelő, hanem a tejkonyha is el van helyezve. Szép, tágas terem az, amelyikben a táptejeket kiosztják a jelentkezőknek. Két decis üvegekben adják a finom sterilizált tejet, amelynek előállításához külön gépiük van. A szegény és szoptatni nem tudó anyák teljesen ingyenesen kapják a tejet. *Naponta 200 üveg tej kerül ki a konyhából.*

A tejkonyha fővédőnöje Grünwald Anna végigkialauzol az összes terméken, miközben elmond egyet-mást az intézményről.

— 1911-ben alapították ezt a tejkonyhát — mondja a védőnő — azóta mintegy tízezer gyermek nyert gyógyulást tőlünk. — Van olyan nap is, hogy az ingyenrendelőt 25—30 anya is felkeresi. Nyenkor lázas a munka és a rendelő órákat bizony kitoljuk egy-egy órával. A sterilizált tejet pedig jómagam osztom ki hat védőnő közreműködésével. Egyébként ezek a védőnők felkeresik azokat az anyákat, akiknek beteg gyermekük van és részre gyógyszerrel adnak. Felügyelnek a gyermekek egészségi állapotára és tapasztalataikat az itt őrzött törzslapokra írják.

Ezután a malátakészítő helyiségbe megyünk. Polcokon állnak egymás mellett a sárgapiros vigyáztás üvegek. Malátakivonatot tartalmaznak.

Az Egyesület vezetősége elhatározta, hogy a már számtalan esetben bevált csontterősítő malá-

autón viszik az országba Körutra s később a dominiumokba is el akarják szállítani. Az autó föl, van szerelve egy szószékkel is.

takivonatokat házilag készített és a szegény családoknak ingyen bocsátja rendelkezésére. Egyébként ezeket a malátá tápszereket félkilós üvegekben árusítják is s a befolyt összeget a kiadások fedezésére fordítják. A helyiségekben sürgés-forgás, lázas munka. Mind egyik terem ragyog a tisztaságtól.

Az udvar felől egyre-másra jönnek, hogy átvegyék napi táptej adagjaikat.

A nap arany sugarakkal hintibe az ablaküvegeket és a várakozók arcán vibrál. A kis pólyásbábák sírnak. Arcuk, mint a kármin. Apró lábaoskák a magasban. A terem füledt levegője összevegyül a csöppsegek gagyogásával. Az anyák ölelgetik, takargatják a kicsiket... Nyilik az ajtó. Kijön egy sápadtarcu nő, kezében a gyermeke. Az orvos vigasztaló szavakkal bocsátja el. Kis szünet. Belép a következő. És így tovább, amíg megkondul a déli hangszó. Vége a rendelésnek, a mely esetleg félegyig is tart. De a tejkonyhában még zajos élet van. A védőnők javában osztják a tejet...

Azután minden csöndes. A váróteremben nincsenek kis betegek. A rendelőben nem sírnak a csecsemők. A tejkonyhában nem adnak már tejet... Ez a szünet csak másnap reggelig tart.

A januári szél panaszosan mesél a Nyomorról. De minthogyha ez a hideg szél enyhülne egy kicsit az Orczy-utcai alacsony épületnél, ahol a Fehér Kereszt tejkonyhája van elhelyezve...

(S—nyi.)

Az aradi újságírók bálja.

(Monstre-ielmezestély a Fehér Keresztben.)

Január 27-én, a Fehér Kereszt nagytermében nagyszabású alkalommal és jelmezestélyt rendeznek az aradi újságírók. Azok, akiknek az a hivatásuk, hogy mindig és mindenben ujat adjanak, most is ebben az irányban fejtik ki tehetségük legjavát az újságíró bál rendezői: új, szenzációs és feledhetetlen élvezetet nyújtanak az előkelő meghívott közönségnek úgy a látványosság, mint a szórakozás terén.annyi bizonyos, hogy nemcsak a most folyó idény de a legutolsó évek legkiemelkedőbb mulatsága lesz az újságíró bál. Pazar pompa, és a rendezői leleményesség ezer ötlete várja majd a vendégeket, amelyen ott lesz Arad város és a vármegye előkelő közönsége. A bál meghívó, amelyet Belezny István aradi festőművész rajzolt meg több színben, külföldi klisékkel már elkészült és néhány napon belül kapják meg a meghívottak.

Irodalom, művészet

Poór Lilly és Gergely Gizi.

(A kolozsvári művésznő első vendégfölte.)

Ma este kezdte meg sorozatos vendégfölteését az aradi színházban Poór Lilly, a cluji (kolozsvári) színház kitűnő drámai művésznője. Vendégfölteésének első estjéül Alfred Savoir Kékszakáll nyolcadik felesége című darabját választotta. Ebben a választásban a nagyon talentumos és mindenütt, hol a magyar színházak játszanak immár végérvényesen elismert művésznőt az aradi színház direktója megakadályozhatta volna. A főszereplő francia marquise aláhuzottan vigjátéki alakítás és Poór Lilly aláhuzottan drámai színésznő. Az is kétségtelen hogy a „Kékszakáll nyolcadik feleségében“ Gergely Gizi, az aradi színház vigjátéki szubrettje az idei szezon egyik legkiválóbb figuráit kreálta, úgy, hogy a legteljesebb kritikus objektivitással meg lehet állapítani: Poór Lilly sem tett túl rajta. A cluji (kolozsvári) művésznőnek már a külseje sem predestinál ilyen fajta könnyebb, ötletes, férfiakal hamiskán játszó és a férfiak feje fölé növekedő mademoisellek alakítására. Ha szabad ezt mondani, Poór Lilly nem a mademoiselle, hanem a francia értelemben vett madame, szükség esetén grande-dame; vagy egy démoni grande-cocotte, ha kell, akinek vonaglásait, hisztériáit vagy férfigyötrését nagyszerűen eltalálhatja, de akinek külső és belső eszközei az ilyen marquisefajta szerepekhez hiányzanak. A Savoir darabot alig egy hete mutatták be Aradon és Gergely Gizi alakítása a közönségnek még élénk emlékezetében él, sikerét nem lehet egyhamar elfelejteni.

Mindezzel nem állítottuk azt, hogy Poór Lilly mai kreációja sikertelen maradt volna. A közönség ebben a vigjátékban is Poór Lillynek, a drámai művésznőnek hódolt be forró szeretettel és ünneplő készséggel. Bizonyos azonban, hogyha a művésznő ma drámában vagy sziműben kezd megvendégfölteéseit, tehetségéhez és színésznői varázsához méltó feladatot oldott volna meg és Alfred Savoir darabjának is megmaradt volna az az izes zamatu hatása a mit főleg Gergely Gizi alakításának köszönhetünk. (f. t.)

* **A színház műsora.** Péntek: Vasgyáros. Poór Lilly felléptevel. C. bérlet. Szombat: Morium. Poór Lilly felléptevel. A. bérlet. Vasárnap d. u. 3 és fél óraker: Szerlem vására. Poór Lilly felléptevel. Este 7 és fél óraker: Tűzek. Poór Lilly felléptevel. B. bérlet.

* **Óriási ünneplés és siker közepete** kezdte meg csütörtökön este Poór Lilly, Erdély legnagyobb drámai művésznője a Kékszakáll hercegen vendégfölteéseit. A zsufolt nézőter nagy lelkesedéssel fogadta Poór Lillyt, akinek művészi játékában már hónapok óta nem gyönyörködhetett az aradi közönség. Pénteken este a közönség óhajára Ohnet Vasgyárosát tűzte műsorra a színház igazgatósága s ebben a régi, nagyhatású drámában folytatja fellépteit a vendégművésznő. Szombaton este a nemrég bemutatott szenzációs dráma: A morium kerül színre, melyben a vezető női szerepet kreálja Poór Lilly. Clujon (Kolozsváron) Poór Lilly nagyszerű művészete ab-

Szombaton este nagy **Szilveszter-estély**

less a cel-
nosan be-
rendezett

„Vadászkürt“ étteremben, az Apollo mozival szemben. Rácz Józsi közkedvelt aradi zenekara muzsikál. Elfékor két szerencse-malac lesz kiosztva teljesen ingyen a tulajdonos személyes felügyelete mellett. Minden vendég egy számot kap ajándékba. — Pontos és előzékeny kiszolgálás. 13174

Miért nem iszol Gottschlig-rumot? Kapható mindenütt.

Veszélyben

a csinosilla bunda.

Az ugynevezett chilei „macska“, mely az előkelő világ hölgyei számára a csinosillaprémét szolgáltatja és a kékróka mellett legkeresettebb és legértékesebb szőrmés-állat, kihálófében van. A chilei macska Chile, Bolivia és Argentína határvidékein él; értékes bundája miatt a prémvadászok olyan erősen vadásztak rá, hogy ma már csak gyéren található. Rövidesen egészen ki fog veszni a faj, ha idejekorán nem gondoskodnak a megmentéséről. Hatósági vadászati tilalommal és hasonló eszközökkel nem lehet eredményt elérni, mert a chilei macska igen nagy területen szétszórta, sziklás hegyvidékeken él s ezért a vadászok ellenőrzése csaknem lehetetlen. Argentína De los Andes nevű tartományának új kormányzója, Don Carlos Outes, aki a drága bundájú állat megmentését egyik fontos feladatának tűzte ki, egész más módon igyekszik célját elérni.

Északamerikában a kék rókát, midőn a kipusztulás veszedelme fenyegette, úgy mentették meg, hogy egy szigetre telepítették sok állatot és a szigetet őrizet alá vették. Argentína kormányzója most hasonló módon akarja a chilei macskát megmenteni. A feladat elég nehéz, mert ezek az állatok rendkívül félnépek, csaknem teljesen hozzáférhetetlen helyeken, leginkább kialudt vulkánok tölcseireiben tanyáznak s így igen nehéz a tenyésztésük összefogdosása. A chilei macska, mely egyébként teljesen alaptalanul viseli a macska nevet, mert egy pötty, patkány nagyságú rácsáló, csak akkor hagyja el helyét, ha élelmet meg keresni. Ilyenkor csodás ügyességgel és gyorsasággal kuszlik le a hegyen és lent azonnal eltűnik a fű és kövek között.

Teljesen sértetlenül csak akkor kerül a prém a vadász kezébe, ha a vadász a kis állatkákat egérfogószerű csapdákból fogja meg. Egy tucat teljesen ép prémért 3000 pezót is fizetnek és egy női csinosillaprém-bunda már Chilében is 8000 pezóba azaz egy félmillió osztrák koronába kerül.

Az első csinosilla-telep egy kialudt vulkánon lesz, melynek környéke mindenben megfelel a kis állat életkörülményeinek. A chilei macska elég gyorsan szaporodik, első ízben ugyan csak egy kölyköt nosan növekszik és idővel öt utódot szül, termékenysége azonban tolytols hoz egyszerre világra.

Figyelem! Figyelem!

Doamna Purgly Lajosné

57. számú ház nagy kerttel, kétosztás lakással a hó 14-én (vasárnap) délután 8 órakor

önkéntes árverés
utján a legjobbat ígérnek el fog adatni.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

FŐGÉPÉSZI állást keres gőzfűrészhöz, 38 éves, családos ember, ki ezideig nagyobb üzemnél alkalmazva volt. Bizonyítványokkal ellátva. Cím Est hírlap-iroda Targul-Mures (Marosvásárhely). 79

ÜGYES minden szobaleány felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 130

GESCHIKTES Stubmädchen wird aufgenommen. Adresse in Administration. 129

NÉGY középiskolát végzett fiú fizetéssel tanulónak felvétetik. Pollák Vilmos borkereskedéséhez Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 10. 13035

FÜSZERES segéd állást keres január 15-ére. Cím a kiadóhivatalban. 149

KERESÜNK Irodai munkásokat. Gyakornokokat, gépirokat és üzletszerzőket. Román nyelv tudása kötelező, gép- és gyorsírás előny. Cím a kiadóhivatalban. 151

A FASZAKMÁBAN, úgy külső, mint irodai munkálataiban 18 évi gyakorlattal, irodai teendőket, vámkezelésben, teljes jártassággal bír, agilis, megbízható fiatal ember, perfect könyvelő, román és magyar levelező, német nyelv-ismerettel, nagy összeköttetéssel, bizalmas állást, esetleg délutáni foglalkozást is vállal. Szíves megkereséseket „Vas-szorgalom“ feligével a kiadóhivatalba kérek. 153

RAKTÁRNOKI, pénzbeszedői, vagy egyéb bizalmi állást keres óvadékképes egyén. Cím a kiadóhivatalban. 150

PÉNZTÁRNOK KISASSZONY, számlálásban, pénztárkezelésben és lehetőleg román nyelvben jártas, azonnali belépésre kerestetik. Tanfolyamot végeztek előnyben. Cím a kiadóhivatalban. 154

VILLANYSZERELŐT állandó munkára keresek. Gáspár műszerész Strada Horaria 1. 155

SZAKÁCSNÓ két tagú családhoz felvétetik. Cím Kelet hírlapiroda. 13036

TISZTESSÉGES kifutóleányt keresünk azonnali belépésre. Kelet hírlapiroda. 13036

HARMINCNYOLC ÉVES elvált jobb nő gazdasági állást keres magányos úrnál. Vidékre, vagy pusztára is megy. Cím a kiadóhivatalban. 159

ÜGYES csomagolót felvesz a Lehel kefégyár Strada Muresanu (Nádor-utca) 6. 13352

ÜGYES szobaleány felvétetik. Ugyanott egy házvezető is kerestetik. Körös-völgyi pálinkaraktár. Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 5. 156

BEJARONÉ 2-3 órára délelőtt felvétetik Strada Marasesti (Kossuth-u.) 8. sz.

UTAZÁSRA is alkalmas, románul beszélő helyi úgynök fűszer nagykereskedés részére azonnal felvétetik. Ajánlatok „Existencia“ alatt e laphoz Intézendők. 160

Vétel és eladás.

SZMIRNA szőnyegek, ezüst retikül, új lenvászon paplanhuzatok, új ágynemű, felhőnemű, zsebkendők, kézimunkák, függöny, ágyterítők, dísztárgyak, leány télikabátok eladók Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb. 1000

GYERMEKKOCSIK mindennemű javítását, fedélkészítést, gummitást, jutányosan vállalom. Ugyanott új gyermekko-csik, 0.5 villanymotor, autogőzhengesztő eladó. Strada Bolinteanu (Arany János-utca) 1. Fűrészgár mögött. 148

KÉT kosztüm eladó. Piața Sf. Sava (Kelemen-tér) 6. ajtó 7. 12993

GÖZKAZÁN, álló, egy-két atmoszférás, megvételre kerestetik. Kohn József Str. Consistorului 32. 13036

EGY pár alig használt vörösbőrű betétes 37. számú erős női félcipő eladó. Cím Str. Bucur I. I. em. 161

IRODABERENDEZÉST, használtat, úri garnitúrát, íróasztalokat stb. megvételre keresek. Cím a kiadóhivatalban. 157

FÜRDŐKÁLYHA csövekkel olcsón eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében. 13174

GÁZKÁLYHA fürdőkáddal eladó Miron, Str. Gheorge Popa (Ferdinánd-utca) 1. 158

BUTOR, tulhalmozott raktár miatt, ebédli és hálószobák olcsó áron kaphatók Wiegandfeld, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 12071

SZÁZ PINOM levélpapír, 100 selyempapírral bélelt borítékkal Leu 45.— Kniészer papírkereskedőnél Strada Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

MINDENKI TUDJA, hogy a karácsonyi ajándékok legalkalmasabb beszerzési forrása az Ortutay-palotában levő Szépművészeti Szalon. Régi és modern festmények, szőnyegek és műtárgyak állandó kiállítása. 11911

MINDENEMŰ ÉKSZERT, gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

HASZNÁLT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

EGY spitzbiber bunda, ezüst retikül, perzsa, szmirna szőnyegek és mindenféle berendezési tárgyak eladók „Comissio“ bizományi üzlet Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. az udvarban balra. 5914

VFSZEK könyvtárakat, hangjegyeket, helyeggyűjteményeket és hegedűket a legmagasabb árakon. Kerpel Izso könyvkereskedése. 13629

JÓKARBAN levő zongora eladó. Cím a kiadóhivatalban. 132

RADIAL SZITA dupla jutányos eladó. Moinségű, ki mázsáláshoz ért, felvétetik. Braun-malomban Micalaca-Nou (Ujmikelaka.) 13036

Ingatlan.

SZÖLÖKET kolnával, felszereléssel keresünk megvételre. Uranus-iroda főpostával szemben. 12993

Uzletek.

KÉT-HÁROM JARATU MÁLOM Bérbe kerestetik. Részletes ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 108

VENDEGLŐ három helyiségből teljes berendezéssel hozzátartozó két szobás lakással kiadó, azonnal átvehető. Bővebbet: Haász iroda Str. Romanului (Zrinyi-utca) 6. sz. 13511

Különféle.

HARMINCÖTEZER LEI kölcsön kerestetik. Cimeket Uranus-iroda továbbít. 12993

VILLANYSZERELÉST, csengőberendezést legolcsóbban vállal Schwarz műszerész Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12815

DIRECTE importált legfinomabb eredeti norvég, kevéssé halszagu Cod-liver-oil. Csukamájolaj dr. Földes Béla gyógyszerész Árad. 12831

Egy wagon prima külföldi újság papír

58-84 cm. alaku, 85 kgr. súlyu, 23 kisebb tételekben is ab Árad eladó 13

Concordia nyomda r.t.

Gőz- és műmalmok,

bér- és magánházak, gazdálkodásra alkalmas házak; szállodák, vendéglők, tüzletek. éjjeli mulatók olcsón eladók. Bővebbet: Wallinger-irodában, ahol a venni szándékozók minden vétel kényszer nélkül díjtalan felvilágosítást nyernek. Eladó ingatlanok előjegyezhetők.

AZ IGAZI UTAT!

Hamburg & Postafők 12331
Fr. H. Soltau, betegkezelés
költségeket megtéríttem
Béret, ellenkező esetben az összes
Béret Szarvatók Ártalmatlan
Speciális szellem a legfontosabb
szülő a hirtelen felrobbantott
szülő esetén ne engedje magát
speciális szellemet Szarvatók
délre meg szarvatók elkesztett
szülő a hirtelen felrobbantott
szülő a hirtelen felrobbantott
szülő a hirtelen felrobbantott

FÉRFI- FIU- ÉS GYERMEKROHA TELEP.

Iskolaruhák, fiú télikabátok, férfi-öltönyök, raglánok, télikabátok, szőrmés bekecsők, bőrkabátok, esőköpenyek nagy választékban. 2445

Bel- és külföldi gyapjuszövetek. Külön mérték utáni osztály.

SZÁNTÓ ÉS KOMLÓS. Piața Avram Iancu (Szabadság-tér, Színház-épület).

Németh Sándor és Társa

saját gyártmányú oszokoládé, bonbon és desszert áru gyári lerakatát tekintse meg. ARAD, báró Bohus-palota, Apollo mozi mellett.